

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการนํานโยบายการจัดการแก้ปัญหาการป้องกันการแพร่ระบาดของ
และปราบปรามยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Affecting Factors of the Effectiveness of Prevention and Enforcement of Drugs
and Narcotics wide Spread Policy Implementation in Higher Education
Institutions in Prachuapkirikhan Province.

จารุณี ฤทธิไกร

นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนํานโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการนํานโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการนํานโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์กับประสิทธิผลของการนํานโยบายไปปฏิบัติ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือประชากรอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 7,312 คน และทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามานะ (Taro Yaman) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คนการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล และใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานเป็นตัวบรรยายส่วนการทดสอบทางสถิติใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ผลการศึกษาปรากฏว่า (1) ความประสิทธิผลของการนํานโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดไปปฏิบัติ ในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ภาพรวม) อยู่ในระดับสูง (2) มีความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของ การนํานโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการนํานโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถอธิบายความผันแปรของประสิทธิผลได้ร้อยละ 57.7

คำสำคัญ: ประสิทธิผล, นโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติด, การนํานโยบายไปปฏิบัติ

ABSTRACT

This research aimed to (1) An Effectiveness of Prevention and enforcement of drugs and narcotics wide spread Policy Implementation in Higher Education Institutions in Prachuapkirikhan Province. (2) To studied a correlations among affecting factors of the successes on Policy Implementation with . the successes of Prevention and enforcement of drugs and narcotics wide spread Policy Implementation in Higher Education Institutions in Prachuapkirikhan Province The population of this study were students of Higher Education Institutions in Prachuapkirikhan Province. The sample was performed By means of Yamane at numbers of 393 persons. Questionnaires were used as data collection tools. Descriptive statistics; Percentage, means and

standard deviation, moreover inferential statistics; Multiple Regression were end as analytical tools. The findings were as following; 1) An Effectiveness of Prevention and enforcement of drugs and narcotics wide spread Policy Implementation in Higher Education Institutions in Prachuapkirikhan Province were at high level. and (2) There was a positive correlation among affecting Factors of Prevention and enforcement of drugs and narcotics wide spread Policy Implementation in Higher Education Institutions in Prachuapkirikhan Province. with the successes, moreover it could explain the variations of success at 57.7 percent.

Keywords: Effectiveness, Prevention and enforcement of drugs and narcotics, Policy Implementation

บทนำ

ปัญหาหลักที่ประเทศไทยเผชิญอยู่มายาวนาน ได้แก่ปัญหายาเสพติด ซึ่งมีการแพร่ระบาดในกลุ่มชนทุกหมู่เหล่า ก่อให้เกิดภัยอันตรายร้ายแรงต่อมวลมนุษยชาติ แม้จะว่าสังคมโลกจะทุ่มเทความพยายามในการจัดการปัญหาเสพติด ตัวอย่างเช่น สหประชาชาติยังเป็องค์กรโลกบาล ได้กำหนดวันต่อต้านยาเสพติดของโลก ได้แก่ วันที่ 26 มิถุนายน ของทุกปี แม้จะมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เชิญชวนให้เลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติด นอกจากนั้น สำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Office on Drug and Crime: UNODC) ได้ระบุว่าสถานการณ์ผลิต การลักลอบค้ายาเสพติด หรือการเสพยาเสพติดเกือบทุกประเทศทั่วโลกอยู่ในเกณฑ์คงที่ ปัจจุบันผู้เสพยาเสพติดประมาณ 200 ล้านคน หรือร้อยละ 5 ของประชากรโลก ขณะที่ประมาณ 25 ล้านคนคิดเป็นร้อยละ 0.6 ของประชากรโลก เป็นกลุ่มผู้ติดยาเสพติด ขณะเดียวกันยาเสพติดแพร่หลายเข้ามาในประเทศไทยยาวนานและแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วเนื่องจากเดิมสังคมไทยไม่ได้รังเกียจผู้เสพยาเสพติด อาทิ การเสพกัญชา ใบกระท่อมหรือแม้แต่ยาฝิ่น ซึ่งคนไทยสังคมไทย มีความคุ้นเคย ฝิ่นเป็นยาเสพติดประเภทแรกที่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยในเชิงลบ เนื่องจากผู้เสพต้องทุ่มเททรัพยากรเพื่อแลกกับการได้เสพ แต่เนื่องจากทางราชการได้ผลประโยชน์จากอากรฝิ่นที่พ่อค้าคนจีน เอื้อประโยชน์ให้กับหน่วยงานรัฐ และผู้เกี่ยวข้อง สังคมไทยจึงไม่ได้มีการต่อต้าน การเสพฝิ่นอย่างเป็นทางการ

จนกระทั่งจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีได้เล็งเห็นพิษร้ายแรงและผลกระทบของการติฝิ่น จึงได้ออกกฎหมายให้ฝิ่นและยาเสพติดเป็นสิ่งผิดกฎหมายต้องถูกทำลายและปราบปราม ส่งผลให้ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องต้องปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์และวิธีการในการจำหน่าย ยาเสพติดที่เป็นอนุพันธ์จากฝิ่นที่สามารถเสพง่ายและหลบซ่อนได้สะดวก ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้แก่มอร์ฟิน และเฮโรอีนที่เป็นอนุพันธ์ของฝิ่น สามารถดัดแปลงให้สะดวกต่อการเสพและหลบซ่อนจากการจับกุมได้ง่ายกว่า เนื่องจากปรับสภาพให้เป็นผงละเอียดสามารถจุดเผาเพื่อสูดดมหรือปรุงให้ปนเปื้อนกับเครื่องดื่มบางประเภท เพื่อความสะดวกของการเสพ ผลกระทบของยาเสพติดมีทั้งสุขภาวะของปัจเจกบุคคลและสังคมในภาพรวม โดยเฉพาะยาเสพติดที่มีฤทธิ์ทำลายจิตประสาทและสมองของเยาวชนและแรงงาน ทั้งเป็นพลังขับเคลื่อนสังคมไทย เนื่องจากสังคมไทยก้าวเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจใหม่ที่ต้องการสติปัญญาและความรู้เป็นรากฐานการพัฒนาที่จะนำพาประเทศไทยพัฒนาไปสู่ความเจริญอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาสังคมที่ทุกภาคส่วนในสังคมต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเสพติดส่งผลกระทบต่อทรัพยากรบุคคล เนื่องจากการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษาซึ่งบุคลากรส่วนใหญ่เป็นทรัพยากรบุคคลของชาติ อีกประการหนึ่ง นักศึกษา นักเรียนเป็นประชากรที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่จะเสพติดสารเสพติดได้โดยง่าย การป้องกันและปราบปรามการแก้ปัญหการแพร่ระบาดของยาเสพติดใน

นักศึกษา นักเรียน จึงเป็นนโยบายที่หน่วยงานภาครัฐทุกภาคส่วนควรทุ่มเททรัพยากรเพื่อบรรลุผลสำเร็จ แม้จะได้มีการกำหนดนโยบายป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดมาเนื่องและยาวนาน แต่ทว่าผลการสำรวจผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเมื่อ พ.ศ. 2550 โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดพบว่า การแพร่ระบาดของยาเสพติดเพิ่มสูงขึ้นถึง 575,000 คน โดยการใช้ยาเสพติดเรียงตามลำดับได้แก่ กระทบ ยาบ้า กัญชา และสารระเหย นอกจากนั้นยังมีการประมาณการของผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ผลการสำรวจพบว่าประชากรอายุ 12-65 ปี จำนวน 16 ล้านคนเป็นผู้ที่มีประสบการณ์เคยใช้ยาเสพติดสูงถึง 2,500,000 คน สูงขึ้นทุกขณะ จากสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทยส่งผลให้ทราบว่า การแพร่ระบาดของยาเสพติดที่มีต่อกลุ่มชนที่เป็นอนาคตของชาติ แม้ว่าจะมีโครงสร้างที่หลากหลายเพิ่มขึ้นช่วยแก้ปัญหาดังกล่าว อาทิ โครงการหัวใจไร้สาร โครงการโรงเรียนสีขาว ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหา (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2545: 21) สอดคล้องแนวคิด กลม รอยคล้าย (2549: 15) ที่กล่าวว่า ปัญหายาเสพติดเป็นเรื่องสลับซับซ้อนและมีพลวัตรเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งในลักษณะของชนิดยาเสพติด และการใช้ยา รวมถึงกลุ่มประชากรทำให้การแก้ปัญหามีความยากลำบาก

แม้ว่าการแก้ปัญหายาเสพติดจะเป็นเรื่องยากลำบาก แต่ผู้วิจัยในสถานการณ์ข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีปณิธานมุ่งมั่นที่จะเอาอำนาจความดีและความรู้เพื่อปกป้องเยาวชนไทยให้ปลอดภัยจากยาเสพติดโดยงานวิจัยครั้งนี้มุ่งหมายเพียงศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์กับประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีนโยบายสาธารณะและการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ในการนิยามของนักวิชาการ อาจแบ่งได้เป็นกลุ่มที่เน้นการปฏิบัติ (Action Oriented) กับกลุ่มที่เน้นการเลือกสรร สิ่งที่มีคุณค่าและการตัดสินใจ (Value Selection and Decision Making) บางท่านอาจแบ่งออกตามความหมายในด้านความชัดเจน ในการชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่าง งานนโยบายกับงานประจำ จึงแบ่งความหมายของนโยบายสาธารณะ ออกเป็นความหมายอย่างกว้างและความหมายอย่างแคบ (ถวัลย์รัฐ วรเทพพงศ์, 2546: 4)

ความหมายของนโยบายสาธารณะในฐานะความแตกต่างระหว่างงานนโยบายกับงานประจำ โทมัส อาร์ ดาย (Thomas R. Dye, 1984: 1) ได้ให้ความหมายว่า นโยบายสาธารณะหมายถึงสิ่งที่รัฐบาลตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำ ขณะที่ สจิวัด นาเกล (Steward S. Nagel, 1984: 3) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึงการตัดสินใจของรัฐบาลเพื่อจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ของสังคม เช่นปัญหานโยบายต่างประเทศ ปัญหาการป้องกันสิ่งแวดล้อม ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาคนว่างงาน ส่วนโรเบิร์ต อายส์โตน (Robert Eyestone, 1971: 18) นิยามว่า นโยบายสาธารณะ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับสิ่งแวดล้อม นักวิชาการทั้งสามให้คำนิยาม นโยบายสาธารณะในความหมายอย่างกว้าง จนไม่อาจแยกความแตกต่างระหว่างงานนโยบายกับงานประจำได้อย่างชัดเจน

ขณะที่ แอนเดอร์สัน (Anderson, 1975: 3) ได้ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะว่า หมายถึงแนวทางปฏิบัติของรัฐบาลที่กำหนดวัตถุประสงค์ที่แน่นอนว่าเพื่อให้

บุคคลจัดการกับปัญหาหรือเรื่องที่อยู่ในความสนใจ จากนิยามดังกล่าว แอนเดอร์สัน (Anderson, 1975: 3-4) ได้ให้องค์ประกอบของการเป็นนโยบายสาธารณะไว้ 4 ประการ ได้แก่ (1) เป็นแนวทางปฏิบัติกว้าง ๆ (2) กำหนดโดยรัฐบาลหรือข้าราชการระดับสูงที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย (3) มีวัตถุประสงค์ที่แน่นอนไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่ง (4) รัฐบาลมีความจริงใจและจริงจังที่จะทำให้มีการนำนโยบายไปปฏิบัติ (5) นโยบาย อาจเป็นบวก (Positive) หรืออาจเป็นลบ (Negative) หรืออาจเป็นการกระทำหรือการกระทำก็ได้

สรุป นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางปฏิบัติของรัฐบาล ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์แน่นอนไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง เพื่อแก้ปัญหาในปัจจุบัน เพื่อป้องกันหรือหลีกเลี่ยงปัญหาในอนาคต เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ ที่พึงปรารถนา รัฐบาลมีความจริงใจและจริงจัง ที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายอาจเป็นบวกหรือเป็นลบก็ได้ อาจเป็นกระทำหรือเว้นการกระทำก็ได้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ปิยะนุช เงินคล้าย (2545: 1, 3) ได้อธิบายความหมายเรื่องกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของ ยู ยีน บาร์แคช ว่า หมายถึง กระบวนการทำงานทางปฏิสัมพันธ์ เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งอาจจะสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของนโยบายก็ได้ ในส่วนของเพรสแมนและวิลดาฟสกี ให้ความหมายว่า หมายถึง การผลิตผลลัพธ์ออกมาการทำให้สำเร็จ นอกจากความหมายดังกล่าวข้างต้นแล้ว ปิยะนุช เงินคล้าย (2545: 3) ยังอธิบายความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติของ มิลบริย์แมคเคลาฟลิน ว่าหมายถึงกระบวนการขององค์การที่ต่อเนื่องและพลวัต ซึ่งได้รับการปรุงแต่ง และหล่อหลอมโดยปฏิสัมพันธ์ ระหว่างเป้าหมายและกลยุทธ์ของนโยบายกับสภาพขององค์การที่รับผิดชอบ ในการดำเนินการ ให้สำเร็จลุล่วง กล่าวอีกนัยหนึ่ง การนำนโยบายไปปฏิบัติเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายนโยบาย โดยพยายามปรับเปลี่ยน

ประนีประนอมระหว่างเป้าหมาย และกลยุทธ์ที่กำหนดไว้กับข้อจำกัด เงื่อนไข และสภาพแท้จริง ของหน่วยปฏิบัติ

พอล เอ ซาบาเตียร์ และดาเนียล เอ แมสมาเนียน (Paul A. Sabatier and Daniel z. Mazmanian, 1983: 4) กล่าวไว้ การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการตัดสินใจเชิงนโยบายที่เกิดจากกฎหมาย การตัดสินใจพิพากษารอคัดคำสั่งของฝ่ายบริหาร

วรเดช จันทรศร (2530) กล่าวว่า “การนำนโยบายไปปฏิบัติ” จะเป็นที่สุดดคล้องกันในหมู่นักวิชาการชั้นนำทางด้านนี้ ที่ให้ความหมายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของการศึกษาว่า “องค์กรบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ที่เกี่ยวข้องสามารถนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหารทั้งมวลปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่แค่ไหนเพียงใด” หรือกล่าวอีกในหนึ่ง การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของ “ความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกที่สำคัญทั้งมวล สามารถบรรลุผลตามนโยบายที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้” โดยได้สรุปว่า การศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการแสวงหาวิธีการ และแนวทางเพื่อปรับปรุง นโยบายแผนงาน และการปฏิบัติงาน ในโครงการให้ดีขึ้น เนื้อหาสาระของการศึกษา การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเน้นการแสวงหาคำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือสภาพความเป็นจริง ที่เกิดขึ้นภายในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (implementation processes) เพื่อที่จะศึกษาบทเรียนพัฒนาแนวทางและสร้างกลยุทธ์ เพื่อที่จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติบังเกิดความสำเร็จ

Van Meter and Van Horn (1975: 208) กำหนดว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายความว่า รวมถึงการดำเนินการโดยบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ในภาครัฐ หรือภาคเอกชน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมุ่งที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จโดยตรงตามวัตถุประสงค์จากการตัดสินใจดำเนินนโยบายที่ได้กระทำก่อนหน้านั้นแล้ว

Bardach (1980: 9) มองการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการทาง การเมืองและเห็นว่า กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติคือ เกมสการต่อสู้โดยนิยามว่า กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติคือ กระบวนการของกล

ยุทธ์เกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในอันที่จะให้ได้มาซึ่งการบรรลุเป้าหมายของตน ซึ่งเป้าหมายเหล่านั้นอาจจะไปกันได้หรือไปกันไม่ได้กับเป้าหมายของนโยบาย

Barrett and Fudge (1981: 12-13) ได้ให้นิยามที่อาจจะแตกต่างจาก นักวิชาการอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว เพราะเห็นว่า นิยามการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมองเฉพาะเรื่องการผลักดันให้นโยบายเกิดผลในด้านเดียวคงไม่ได้แต่ คำว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติจะหมายความรวมถึงการสังเกตปรากฏการณ์เป็นจริงที่เกิดขึ้น หรือถูกกระทำให้เกิดขึ้น และเป็นการแสวงหาคำอธิบายต่อไปอีกว่าปรากฏการณ์หรือการกระทำนั้น เกิดขึ้นได้อย่างไร มีอะไรเกิดขึ้นบ้าง ศูนย์กลางความสนใจการนำนโยบายไปปฏิบัติ ลักษณะนี้จะอยู่ที่ว่า อะไรคือสิ่งที่ถูกกระทำ (what is done) จุดสนใจของการมองจึงอยู่ที่การกระทำของกลุ่มของบุคคลและของผู้มีหน้าที่กำหนดพฤติกรรม การกระทำนั้น นอกจากนั้นยังสนใจที่จะตรวจสอบระดับของการกระทำว่ามีความสัมพันธ์กับตัวนโยบายอย่างไร มากกว่าการตรวจสอบลักษณะเพียงการคาดคะเนมุมมองของการนำนโยบายไปปฏิบัติในแง่นี้ได้รับการพิจารณาว่าเป็นลำดับขั้นของการตอบสนอง (series of responses) ต่ออุดมการณ์ของข้อผูกพัน ต่อการกดดันจากสภาพแวดล้อม หรือต่อแรงกดดันจากหน่วยงานหรือกลุ่มต่าง ๆ ที่พยายามจะเข้ามามีอิทธิพลหรือเข้ามาควบคุมการกระทำนั้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับยาเสพติด

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 4 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2528 มาตรา 4 ให้ความหมาย ยาเสพติดให้โทษ หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อย ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยามีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไป

จะทรุดโทรมลง กับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษ ดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้าน บางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่

ยาเสพติดให้โทษ หรือสิ่งเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายแล้วไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือวิธีใดก็ตาม ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ ดังนี้ (1) ต้องการยาเสพติดตลอดเวลา แสดงออกทางร่างกายและจิตใจ (2) ต้องเพิ่มขนาดของยาเสพติดมากขึ้น (3) มีอาการอยากหรือหิวยาเมื่อขาดยา (บางท่านจะมีอาการถอนยาเมื่อขาดยา) (4) สุขภาพทั่วไปทรุดโทรม

เปลินตา กะลัมพากร (2544: 11 อ้างถึงใน สุภร ชินะเกตุ, 2553: 16) ได้กล่าวถึงยาเสพติด หมายถึง สารที่เป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติหรือจากสารสังเคราะห์เมื่อบุคคลใดเสพหรือได้รับเข้าไปในร่างกายซ้ำ ๆ กันแล้วไม่ว่าด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งเป็นระยะเวลานานติดต่อกันทำให้บุคคลที่เสพยาเสพติด มีอาการต้องตกอยู่ใต้อานาจหรือเป็นทาสของสิ่งนั้น ทั้งร่างกายและจิตใจ ต้องเพิ่มปริมาณการเสพขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้สุขภาพผู้เสพติดเสื่อมโทรม เมื่อถึงเวลาอยากเสพแล้วไม่ได้เสพอาจมีอาการผิดปกติทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือเฉพาะด้านจิตใจเกิดขึ้นในผู้เสพนั่น

จากความหมายของยาเสพติดพอสรุปได้ว่า ยาเสพติด หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ คือ ต้องเพิ่มขนาดการเสพมากขึ้นเป็นลำดับ และจะเกิดอาการถอนยาเมื่อหยุดใช้ยา หรือขาดยา จะเกิดความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และผู้เสพจะต้องมีสุขภาพร่างกายทรุดโทรมลง

แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างพลังชุมชนเพื่อแก้ไข ปัญหายาเสพติด

สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2550: 11) ได้จำกัดความหมายการสร้างพลังชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด คือ กระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยอยู่ภายใต้แนวทางยุทธศาสตร์หมู่บ้าน/ชุมชน เป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหายาเสพติดและมุ่งดำเนินการให้เชื่อมโยงกับการแก้ไขปัญหาคriminal อื่น ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายชุมชนอยู่เย็นเป็นสุขและสังคมคุณธรรม การดำเนินงานที่ผ่านมา มีหมู่บ้านและชุมชนจำนวนหนึ่งซึ่งประสบความสำเร็จและมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ในการขยายบทเรียนการทำงานให้กับหมู่บ้านและชุมชนอื่น ๆ ที่ยังขาดประสบการณ์และองค์ความรู้ในการทำงานได้ อีกทั้งบางกลยุทธ์เราสามารถใช้ได้ผลแต่ในพื้นที่ชนบท แต่ในพื้นที่เมืองกลับใช้ไม่ได้ผล ฉะนั้น ทุกภาคส่วนต้องทำงานร่วมกัน ชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วม เพราะถ้าพึ่งเพียงรัฐคงไม่สามารถแก้ไขปัญหายาได้ ท้ายสุดการถอดบทเรียนและประสบการณ์ จะนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

พนัส พุกฤษ์สุนันท์ (2550) ได้จำกัดความหมายว่า หัวใจของการสร้างพลังชุมชน คือ การสร้างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายหรือแก้ไขปัญหายาของชุมชน เกิดผลของการเรียนรู้ คือ พลังความรู้ การตัดสินใจ และความสามารถในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนและกระทบผลประโยชน์อย่างเป็นระบบ โดยเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีหลักการสำคัญดังนี้ (1) รวม “พลังใจ” การที่จะขับเคลื่อนกิจกรรมทางสังคมด้านใดก็ตาม (2) การระดม “พลังความคิด” เมื่อรวมคนได้แล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ “การร่วมคิด” โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (3) สร้าง “พลังภูมิปัญญา” การขับเคลื่อนกิจกรรมแก้ไขปัญหายา (4) สร้าง “พลังปิติ” เป็นการสร้าง “พลังปิติ” โดยการยกย่อง ชื่นชม ให้กำลังใจแก่คนที่มีความตั้งใจ และเสียสละให้กับชุมชนและสังคม (5) สร้าง “ภาพลักษณ์” เป็นการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่องค์ความรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ ไปสู่องค์กรชุมชนอื่น ๆ

จากความหมายของการสร้างพลังชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด พอสรุปได้ว่า การสร้างพลังเพื่อมุ่งดำเนินการให้เชื่อมโยงกับการแก้ไขยาเสพติดและปัญหาอื่น ๆ ในหมู่บ้านและชุมชน สร้างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้เกิดพลังความรู้ การตัดสินใจ และความสามารถในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนให้บรรลุเป้าหมายชุมชนอยู่เย็นเป็นสุขและสังคมคุณธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) และใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ (survey research) นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตวังไกลกังวล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตศูนย์หัวหิน วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ปีการศึกษา 2556 จำนวนทั้งสิ้น 7,312 คน ซึ่งผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างจากหลักคิด Yamane ได้จำนวนนักศึกษา 379 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close - ended question) และคำถามปลายเปิด (Open - ended question) เพื่อสอบถามนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา และรายได้ของผู้ปกครอง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจัดการแก้ปัญหายาเสพติดป้องกันการแพร่ระบาดและปราบปรามยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จของการนำนโยบายการจัดการแก้ปัญหายาเสพติดป้องกันการแพร่ระบาดและปราบปรามยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจะใช้วิธีการเก็บโดยสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล หากข้อคำถามใดไม่สมบูรณ์จะทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์

วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ (1) หาค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) ของข้อมูลทั่วไปของปัจจัยส่วนบุคคล (2) หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามโดยแทนความหมายของคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายการจัดการแก้ปัญหาการป้องกันการแพร่ระบาดและปราบปรามยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และความสำเร็จของการนํานโยบายการจัดการแก้ปัญหาการป้องกันการแพร่ระบาดและปราบปรามยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (3) ค่า t-test (Independent t-test) ใช้วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่มีระดับนัยสำคัญ .05 เพื่อทดสอบสมมติฐานส่วนที่ 1 ที่เกี่ยวกับ เพศ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์นั้นในขั้นแรกจะทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างความแปรปรวนของตัวแปรอิสระกลุ่มทั้ง 2 กลุ่ม (4) ใช้สถิติวิเคราะห์ F-test (Independent sample F-test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA (One-way Analysis of Variance) หรือ Brown Forsyth ใช้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม เพื่อทดสอบสมมติฐานด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และถ้าผลการทดสอบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ต้องทำการทดสอบเป็นรายคู่ต่อไป เพื่อดูว่ามีคู่ใดที่แตกต่างกันโดยใช้วิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD) หรือ Dennett's T3 และ (5) ใช้สถิติสหสัมพันธ์

อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ในการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัว ที่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายการจัดการแก้ปัญหาการป้องกันการแพร่ระบาดและปราบปรามยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนํานโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนํานโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมสนับสนุนนโยบาย และ (2) ด้านความร่วมมือและการตอบสนองจากผู้นาองค์กรการตามลำดับ นอกจากนี้พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนํานโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านทรัพยากรของนโยบาย (2) ด้านลักษณะองค์กรที่นํานโยบายไปปฏิบัติ (3) ด้านสภาพทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ และ (4) ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

1. ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนํานโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่ง

ความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ดังนี้ (1) นโยบายได้กำหนดเพื่อตอบสนองการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา ตรงความต้องการของเป้าหมาย และ (2) นโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา สามารถตรวจสอบได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ ดังนี้ (1) ความทันท่วงทีในการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา ไปปฏิบัติ (2) นโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักศึกษา และ (3) เหตุผลในการกำหนดนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา มีความเหมาะสมตามลำดับ

2. ด้านทรัพยากรของนโยบาย พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ ด้านทรัพยากรของนโยบาย อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ดังนี้ (1) ภูมิหลังและประสบการณ์ของผู้มีส่วนในการนำหน่วยงานไปสู่ความสำเร็จ และ (2) ความสามารถในการบังคับบัญชาหน่วยงานของผู้ดำเนินนโยบายไปปฏิบัติ ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติด

ในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ ดังนี้ (1) นักศึกษามีความร่วมมื้อมีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ (2) ความสามารถในการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับหน่วยงาน และ (3) ศิลปะในการเป็นผู้นำของสถาบันอุดมศึกษา ตามลำดับ

3. ด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมสนับสนุนนโยบาย พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ ด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมสนับสนุนนโยบาย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ดังนี้ (1) การเข้าถึงการใช้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษา (2) ประสิทธิภาพการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานและภายในหน่วยงาน (3) ความพร้อมของหน่วยงานในการใช้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และ (4) ความพร้อมเพียงของอุปกรณ์การสื่อสาร ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ ดังนี้ ความชัดเจนของระเบียบปฏิบัติทางสารบรรณ

4. ด้านลักษณะองค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ ด้านลักษณะองค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัด

ประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ดังนี้ (1) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของ หน่วยงานให้สอดคล้องกับการกิจ (2) ความพร้อมของปัจจัยที่จะใช้การปฏิบัติการกิจ และ (3) สมรรถนะการจัดการของ หน่วยงาน ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่า นักศึกษาเห็นว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการ ป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดใน สถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ อยู่ ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ดังนี้ (1) ความพร้อมในการ ปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานป้องกัน และปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติด และ (2) ความสามารถของกำลังพลในการปฏิบัติ ตามลำดับ

5. ด้านความร่วมมือและการตอบสนองจากผู้ นำองค์การ พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมี อิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการ แพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ ด้านความร่วมมือและการ ตอบสนองจากผู้นำองค์การ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จ มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปราม การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ดังนี้ (1) พนักงานข้าราชการมีขวัญกำลังใจในสภาวะ ความกดดัน และ (2) ความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ของ พนักงานข้าราชการ ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนำ นโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของ ยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ดังนี้ (1) ความ มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติการกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ และ (2) ความทุ่มเทในการทำงานและการแก้ปัญหาอุปสรรค ตามลำดับ

6. ด้านสภาพทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อ การนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัด

ประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ ด้านสภาพทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมี อิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการ แพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ดังนี้ (1) สภาพสังคมประชากรในสถาบันอุดมศึกษาที่มีผลต่อการ นำนโยบายไปปฏิบัติ (2) แรงกดดันกลุ่มอิทธิพลและกลุ่ม ผลประโยชน์ในท้องถิ่นที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ และ (3) สภาวะทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการนำนโยบายไป ปฏิบัติ ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัย แห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกัน และปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดใน สถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ อยู่ ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ดังนี้ (1) เศรษฐกิจในพื้นที่และ การประกอบรายได้ของผู้ปกครองของประชากรที่มีผลต่อ การนำนโยบายไปปฏิบัติ และ (2) แรงกดดันทางการเมือง ในระดับชาติและระดับท้องถิ่นต่อการนำนโยบายไป ปฏิบัติ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความสำเร็จของการนำนโยบาย การจัดการแก้ปัญหาการป้องกันการแพร่ระบาดและ ปราบปรามยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติใน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

นักศึกษาเห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ประสบความสำเร็จของการนำนโยบาย การจัดการแก้ปัญหาการป้องกันการแพร่ระบาดและ ปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ ในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นว่า สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ประสบ ความสำเร็จของการนำนโยบายการจัดการแก้ปัญหาการ ป้องกันการแพร่ระบาดและปราบปรามยาเสพติดไป ปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ดังนี้ (1) ช่วยสร้างเสริม ทักษะและฝึกการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ (2) การ แพร่ระบาดของยาเสพติดลดลง (3) บุคคลที่ติดยาเสพติด ได้รับการดูแลรักษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่าง ต่อเนื่อง (4) สามารถสร้างกระแสในกลุ่มเยาวชนไม่ให้ยุ่ง

เกี่ยวกับยาเสพติด และ (5) มีกลุ่มเสี่ยงการติดยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษาลดลง ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่า นักศึกษาเห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ประสบความสำเร็จของการนำนโยบายการจัดการแก้ปัญหาการป้องกันการแพร่ระบาดและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ดังนี้ (1) สถาบันอุดมศึกษามีจุดมุ่งหมายและแนวทางในการป้องกันการแพร่ระบาดและปราบปรามยาเสพติดชัดเจนขึ้น และ (2) มีความรู้ความเข้าใจต่อพิษภัยของยาเสพติดเพิ่มขึ้น ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน

1. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

2. นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ โดยรวม มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถอธิบายได้ว่า ถ้าสถาบันอุดมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการนำปัจจัยแห่งความสำเร็จทั้ง 6 ด้านมาปฏิบัติมากขึ้น จะส่งผลให้การนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

การอภิปรายผล

นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมสนับสนุนนโยบาย และ (2) ด้านความร่วมมือและการตอบสนองจากผู้นาองค์กร ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่า นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านทรัพยากรของนโยบาย (2) ด้านลักษณะองค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (3) ด้านสภาพทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ และ (4) ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ตามลำดับ สอดคล้องกับ วรเดช จันทรศร (2551) ได้ศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า ในส่วนของระบบราชการ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมถึงองค์การรัฐวิสาหกิจจะมีบทบาทสำคัญในด้านนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดสรร (distributive policies) ทรัพยากร หรือผลประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม กล่าวคือ หน่วยราชการส่วนกลาง จะเป็นฝ่ายให้ความสนับสนุน ควบคุมอำนวยการ ในขณะที่หน่วยราชการส่วนภูมิภาค

และท้องถิ่น จะเป็นหน่วยปฏิบัติการ มีปฏิสัมพันธ์ หรือให้บริการแก่ประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากนโยบายโดยตรง และสอดคล้องกับ Hogwood and Gunn (1984) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติจะสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับผู้กำหนดนโยบายเป็นสำคัญ โดยทั้งสองให้เหตุผลว่า เหตุที่แนวคิดเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องเป็นแบบจากบนลงล่าง (Top-Down) เนื่องมาจากผู้กำหนดนโยบายในประเทศ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย จะมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ผู้กำหนดนโยบายสามารถควบคุมปัจจัย ดังต่อไปนี้ให้คงที่ได้ ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายนอก ทรัพยากรและเวลา การผสมผสานของการใช้ทรัพยากรในแต่ละขั้นของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผลนั้น จำนวนของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ การสื่อสารข้อความที่สมบูรณ์

นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ ด้านทรัพยากรของนโยบาย อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ Edwards (1980) ได้กล่าวว่า ความสำเร็จของการนำนโยบายไม่ขึ้นอยู่กับความเพียงพอของทรัพยากร

นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ ด้านการสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมสนับสนุนนโยบาย อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ Larson (1980) กล่าวว่า ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับขั้นตอนของการสื่อสารข้อมูล

นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ ด้านลักษณะองค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ Edwards (1980) ได้กล่าวว่า ความสำเร็จของการนำ

นโยบายไม่ขึ้นอยู่กับระดับของความสนับสนุน โครงสร้างของระบบองค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพียงใด และสอดคล้องกับ Larson (1980) กล่าวว่า ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับระดับของความสลับซับซ้อน ในการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างหน่วยงานของรัฐในระดับต่าง ๆ และ ยังสอดคล้องกับ Pressman and Wildavsky (1973) ได้ศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยศึกษาความล้มเหลวในการสร้างงานให้ชนกลุ่มน้อยในเมืองโอ๊คแลนด์ มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา พบแนวทางการนำนโยบายไปปฏิบัติมีลักษณะแบบ Top-Down อยู่มาก เนื่องจากการปฏิบัติงานที่มีโครงสร้างที่เป็นไปตามลำดับขั้น โดยโครงสร้างนั้นประกอบไปด้วยหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาควรศึกษาสภาพปัจจุบันของความร่วมมือกับชุมชนในพื้นที่ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพราะจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นและชุมชน และเพื่อให้นโยบายการจัดการแก้ปัญหาการป้องกันการแพร่ระบาดและปราบปรามยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา ปรากฏผลเป็นรูปธรรม เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดและปราบปรามยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา

2. ควรเชื่อมโยงและบูรณาการทุกระบบในการพัฒนาความร่วมมือกับชุมชน มีการตั้งตั้งคณะกรรมการดำเนินการแพร่ระบาดและปราบปรามยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา และกำหนดให้ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเป็นบุคคลผู้รับผิดชอบหลัก เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการป้องกันการแพร่ระบาดและปราบปรามยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา

3. ควรจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าของตนเองและคนในครอบครัว ไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด รู้ถึงโทษของยาเสพติดที่มีต่อตนเองและครอบครัว

4. ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามกลุ่มสนใจ เพื่อเสริมสร้างความ

ตระหนักและปลูกจิตสำนึกไม่ให้นักเรียนไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

5. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและอันตรายของสิ่งเสพติดให้กับนักศึกษา จัดให้มีกิจกรรมนันทนาการในสถาบันอุดมศึกษาให้เพียงพอและสนับสนุนให้นักศึกษาได้ร่วมกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ และสอนให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

6. ควรมีระบบข้อมูลที่เอื้ออำนวยให้ผู้บริหารสามารถใช้ในการวิเคราะห์ให้ทราบถึงปัญหาได้ทุกมิติและทุกระดับ

7. กระบวนการแก้ไขปัญหาควรมีบุคลากรหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น กลุ่มเพื่อน อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว หรืออาจารย์อื่นที่มีความสามารถที่จะช่วยเหลือนักศึกษาได้

เอกสารอ้างอิง

- กมล รอดคล้าย. (2549). *การวิเคราะห์ระบบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). *การคิดเชิงมโนทัศน์*. กรุงเทพมหานคร: ชัคเชส มีเดีย.
- ถวัลย์รัฐ วรเทพคุณพิงค์. (2546). *การกำหนดและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ: ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม.
- ปิยะนุช เงินคล้าย. (2545). *เทคนิคเชิงปริมาณในงานบริหารรัฐกิจ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พนัส พุทธิสุนันท์. (2550). *ทิศทางการขับเคลื่อนเมืองน่าอยู่ชุมชนน่าอยู่ อย่างมีพลังและยั่งยืน*. *วารสารการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม* 30, 4 (ต.ค. - ธ.ค. 2550) 45-53.
- วรเดช จันทรศร. (2530). *การนำนโยบายสาธารณะสู่ปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วรเดช จันทรศร. (2551). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวาน กราฟฟิค.
- สุกร ชินะเกตุ. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดราชบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Anderson, R. (1975). *Development of induces to medical care*. Michigan: Ann Arbor Health Administration Press.
- Bardach, Eugene. (1980). *The implementation game*. Cambridge, Mass: Mit.
- Barrett, Susan and and Fudge, Colin. (1981). *Policy and action: Essays on the implementation of public policy*. New York: Methuen.
- Edwards, G. C. (1980). *Implementing Public Policy*. Washington, DC: Congressional quarterly Press.
- Hogwood, B. W. & Gunn, L. (1984). *Policy Analysis for the Real World*. Oxford: Oxford University Press.
- Larson, J. (1980). Biologist and Natural Resources Manager, Naval Air Station, North Island, San Diego- Personal communications. February, March and April.
- Paul A. Sabatier and Daniel z. Mazmanian, 1983
- Pressman, J. L. & Wildavsky, A. (1973). *Implementation* (2nd ed.). Zcalifornia: University of California Press.
- Thomas R. Dye. (1984). *Understanding Public Policy* (5th ed.). Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Van Meter, D. S. & Van Horn, C. E. (1975). *The Policy Implementation Process: A Conceptual Framework*. *Administration and Society*, 9(46): p.4.